

**«ԷՎՈՎԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ
ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

**Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ**

31/12/2019

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	9
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)	11
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2019թ.	2018թ. (աուդիտ անցած)	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	7	11,967,016	8,887,293	3,292,474	2,486,791
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7	(5,883,300)	(4,291,228)	(1,623,837)	(1,208,458)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		6,083,716	4,596,065	1,668,637	1,278,333
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	8	1,134,552	715,512	330,687	222,014
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	8	(912,191)	(646,101)	(294,771)	(202,391)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		222,361	69,411	35,916	19,623
Զուտ առևտրային եկամուտ	9	1,143,296	739,796	347,959	153,436
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման արդյունքում զուտ օգուտ		1,242,410	26,841	616,123	(33,821)
Այլ գործառնական եկամուտներ	10	181,265	93,114	78,061	26,548
Այլ գործառնական ծախսեր	11	(465,915)	(386,798)	(223,424)	(158,333)
Գործառնական եկամուտ		8,407,133	5,138,429	2,523,272	1,285,786
Արժեզրկման ծախս	12	(1,998,081)	(356,291)	(887,982)	257,565
Անձնակազմի գծով ծախսեր	13	(2,424,114)	(1,773,469)	(941,211)	(786,101)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	22	(531,139)	(439,131)	(144,602)	(184,307)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	14	(1,206,721)	(1,140,763)	(303,061)	(326,814)
Շահույթ մինչև հարկումը		2,247,078	1,428,775	246,416	246,129
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(508,428)	(335,364)	(109,919)	(129,149)
Տարվա շահույթ		1,738,650	1,093,411	136,497	116,980

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ. (աուդիտ անցած)	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Շանոթ.				
Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում				
Իրական արժեքի պահուստի շարժ (պարտքային գործիքներ)				
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	424,894	4,921	375,326	(34,049)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	(1,238,650)	(26,607)	(613,858)	33,821
Շահութահարկ	(18,550)	2,923	(24,090)	2,923
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 15)	162,751	4,337	47,706	46
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 15)	3,865	-	3,865	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով օգուտ/(վնաս)	(665,690)	(14,426)	(211,051)	2,741
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստի ճշգրտում	-	-	-	7,702
Շահութահարկ	-	-	-	(1,540)
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստների վրա (ծանոթ. 15)	36,306	-	36,306	-
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստի զուտ ճշգրտում	36,306	-	36,306	6,162
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական (վնաս)/օգուտ հարկումից հետո	(629,384)	(14,426)	(174,745)	8,903
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1,109,266	1,078,985	(38,248)	125,883

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների քաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ընկերակազմության կողմից 2020 թ. հունվարի 15-ին

Կարեն Եղիազարյան

Վարչության նախագահ

Էմմա Նանինյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16	26,030,924	23,088,491
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	17	16,142,528	7,149,988
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18	1,118,137	1,604,009
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	19	1,280	168
Ներդրումային արժեթղթեր	20		
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		1,882,145	1,754,501
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		489,177	496,231
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		8,840,490	7,608,062
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21	101,556,815	79,359,561
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	22	5,967,151	5,526,487
Հետաձգված հարկային ակտիվ	15	31,283	-
Բռնագանձված ակտիվներ	23	2,129,642	2,909,195
Այլ ակտիվներ	24	927,935	801,024
Ընդամենը՝ ակտիվներ		165,117,507	130,297,717
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	25	4,096,505	2,155,355
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	26	12,713,336	7,315,071
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	27	-	2,080,577
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	28	100,127,629	74,273,230
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	19	560	13,600
Այլ փոխառություններ	29	6,097,777	3,707,012
Ստորադաս փոխառություններ	30	10,261,764	10,466,922
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		310,307	92,070
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	15	-	333,183
Այլ պարտավորություններ	31	1,921,441	955,775
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		135,529,319	101,392,795
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	32	17,950,000	17,950,000
Գլխավոր պահուստ		262,075	162,075
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ		1,488,560	1,485,268
Իրական արժեքի պահուստ		186,367	852,057
Զբաղիված շահույթ		9,701,186	8,455,522
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		29,588,188	28,904,922
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		165,117,507	130,297,717

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների քաղաքացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են իրականության կողմից 2019 թ. հունվարի 15-ին

Կարեն Եղիազարյան

Վարչության նախագահ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	17,950,000	162,075	852,057	1,485,268	8,455,522	28,904,922
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,738,650	1,738,650
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>						
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(33,014)	33,014	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	-	424,894	-	-	424,894
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(1,238,650)	-	-	(1,238,650)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	(18,550)	-	-	(18,550)
Շահութահարկ	-	-	162,751	-	-	162,751
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 15)	-	-	3,865	36,306	-	40,171
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(665,690)	3,292	1,771,664	1,109,266
Հատկացում պահուստին	-	100,000	-	-	(100,000)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(426,000)	(426,000)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	100,000	-	-	(526,000)	(426,000)
Հաշվեկշիռը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	186,367	1,488,560	9,701,186	29,588,188

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահ ատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,950,000	52,075	866,483	1,550,810	7,832,569	28,251,937
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	1,093,411	1,093,411
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(65,542)	65,542	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	-	4,921	-	-	4,921
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(26,607)	-	-	(26,607)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	2,923	-	-	2,923
Շահութահարկ	-	-	4,337	-	-	4,337
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(14,426)	(65,542)	1,158,953	1,078,985
Հատկացում պահուստին	-	110,000	-	-	(110,000)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(426,000)	(426,000)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	110,000	-	-	(536,000)	(426,000)
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	17,950,000	162,075	852,057	1,485,268	8,455,522	28,904,922

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների քաղցրացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Բնակավայրության կողմից 2019 թ. հունվարի 15-ին

Կարեն Եղիազարյան

Վարչության նախագահ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	<u>2019թ.</u>	<u>2018թ. (աուդիտ անցած)</u>
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	2,247,078	1,428,775
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	531,139	439,131
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ (օգուտ)/վնաս	(43,924)	3,253
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	89,598	98,097
Արժեզրկման ծախս	1,998,081	356,291
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	23,278	-
Ջուտ (օգուտ)/վնաս առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	(114,265)	114,265
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ օգուտ	(15,136)	(2,608)
Ջուտ վնաս ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	126,727	128,529
Այլ հաշվեգրումներ	500,000	-
Ստացվելիք տոկոսներ	217,632	(72,444)
Վճարվելիք տոկոսներ	794,681	688,251
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները (Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում	6,354,889	3,181,540
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(8,976,927)	(1,172,884)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	422,471	(1,179,736)
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	14,024	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(24,956,956)	(23,596,729)
Բռնագանձված ակտիվներ	689,955	642,729
Այլ ակտիվներ	(125,330)	(153,818)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,528,114	1,384,733
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,432,640	1,879,067
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25,406,057	20,432,195
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	(13,040)	(3,508)
Այլ պարտավորություններ	(361,338)	187,843
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	3,414,559	1,601,432
Վճարված շահութահարկ	(451,735)	(349,261)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	2,962,824	1,252,171
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի (առք)/վաճառք	(2,162,523)	4,122,878
Հիմնական միջոցների առք և ոչ նյութական ակտիվների առք	(852,650)	(412,912)
Հիմնական միջոցների վաճառք	454,538	-
Ներդրումային (գործունեության համար օգտագործված)/գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	(2,560,635)	3,709,966

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ. (աուդիտ անցած)
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Վճարված դիվիդենտներ	-	(426,000)
Այլ փոխառություններ	2,384,802	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(72,723)	-
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	2,312,079	(426,000)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	2,714,268	4,536,137
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբի դրությամբ	23,088,491	18,812,252
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	230,503	(259,898)
Պարտքային վնասի գծով պահուստի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(2,338)	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ 16)	26,030,924	23,088,491
<i>Լրացուցիչ տեղեկավորություն՝</i>		
Ստացված տոկոսներ	12,184,648	8,814,849
Վճարված տոկոսներ	(5,065,341)	(3,602,977)

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)

01/10/19-31/12/19

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	17,950,000	50,000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	33,672,562	30,000,000	խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և դիսկոլդ կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	20.98%	12%	խախտում առկա չէ
Ն21 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	21.85%	15%	խախտում առկա չէ
Ն211 Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	13.44%	4%	խախտում առկա չէ
Ն212 Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	4%	խախտում առկա չէ
Ն22 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	142.64%	60%	խախտում առկա չէ
Ն221 Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	67.70%	10%	խախտում առկա չէ
Ն222 Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	10%	խախտում առկա չէ
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով դիսկի առավելագույն չափը	16.32%	20%	խախտում առկա չէ
Ն32 Խոշոր փոխառուների գծով դիսկի առավելագույն չափը	69.83%	500%	խախտում առկա չէ
Ն41 Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով դիսկի առավելագույն չափը	0.79%	5%	խախտում առկա չէ
Ն42 Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով դիսկի առավելագույն չափը	3.70%	20%	խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			
ՀՀ դրամով	x	2%	խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	x	12% դրամով 6% ԱՄՆ դոլարով	խախտում առկա չէ
Եվրոյով	x	12% դրամով 6% Եվրոյով	խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	x	12% դրամով 6% ԱՄՆ դոլարով	խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	4.70%	10%	խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝			
ԱՄՆ դոլարով	4.62%	7%	խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.04%	7%	խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	x	7%	խախտում առկա չէ
Այլ	0.05%	7%	խախտում առկա չէ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Եվրոպական կոոպից 2019 թ. հունվարի 15-ին

Կարեն Եղիազարյան

Վարչության նախագահ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ)՝ անվանափոխված «Պրոմթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն է, որը հիմնադրվել է 01.06.1990թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 02.10.1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N27 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 11 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում, մեկ մասնաճյուղ՝ Գյումրիում, մեկ մասնաճյուղ՝ Արմավիրի քաղաքում, մեկ մասնաճյուղ՝ Վանաձոր քաղաքում:

Բանկի աշխատակիցների թիվը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կազմում է 317:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հանրապետության 44/2 փող., Երևան 0010, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական ու տնտեսական բարեփոխումները, և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Տնտեսական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով բացառությամբ հողի, շինությունների որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը 2019 թ. հունվարի 1-ից: 2019 թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել նաև մի քանի այլ նոր ստանդարտներ, սակայն այդ ստանդարտներն էական ազդեցություն չունեն Բանկի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 16) սահմանում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել վարձակալության համար: Վարձակալը ճանաչում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը, որն իրենից ներկայացնում է ելակետային ակտիվն օգտագործելու իրավունք, և վարձակալության գծով պարտավորությունը, որն իրենից ներկայացնում է վարձավճարների վճարման պարտականություն: Վարձատուի համար հաշվառման նախկին մոտեցումը չի փոփոխվում:

Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16 ստանդարտը՝ օգտագործելով ձևափոխված հետադարձ կիրառման մոտեցումը: Համաձայն որի 2018թ.-ը չի վերաներկայացվում և ներկայացվում է ինչպես նախկինում ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի և ստանդարտի մեկնաբանություններին համապատասխան: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Վարձակալություն սահմանումը

Նախկինում պայմանագրի վարձակալություն պարունակելը Բանկը որոշում էր համաձայն ՖՀՄՄԿ 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» մեկնաբանության: Այժմ Բանկը որոշում է պայմանագրի վարձակալություն պարունակելը համաձայն վարձակալության նոր սահմանման: Համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի պայմանագիրը պարունակում է վարձակալություն, եթե այն շնորհում է վարձատուին իրավունք վերահսկելու որոշակի ակտիվի օգտագործումը տրված ժամանակահատվածում հատուցման դիմաց: ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բանկը ընտրել է ստանդարտի կողմից թույլատրելի պարզեցումը, համաձայն որի ՖՀՄՍ 16-ը կիրառվում է այն պայմանագրերի վրա, որոնք նախկինում համարվել են վարձակալական: Այն պայմանագրերը որոնք չեն համարվել վարձակալություն համաձայն ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի և ՖՀՄՄԿ 4 մեկնաբանության ենթակա չեն վերադիտարկման: Հետևաբար Բանկի կողմից վարձակալության սահմանումը համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի կիրառվում է միայն 2019թ.-ի հունվարի 1-ից հետո կնքված կամ փոփոխված պայմանագրերի վրա:

Պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության ժամանակ Բանկը վերաբաշխում է պայմանագրի հատուցման գումարը վարձակալական և ոչ վարձակալական կոմպոնենտների վրա ըստ կոմպոնենտների առանձին վերցված արժեքների:

Որպես վարձակալ

Բանկ վարձակալում է տարբեր ակտիվներ, որոնք մեծամասամբ կազմում են մասնաճյուղերի տարածքները: Որպես վարձակալ Բանկը նախկինում դասակարգում էր վարձակալությունը որպես գործառնական կամ ֆինանսական վարձակալություն համաձայն սեփականության հետ կապված ռիսկերի և օգուտների փոխանցելիությունից: Համաձայն ՖՀՄՍ 16-ի Բանկը հիմնականում ճանաչում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն, այսինքն գործառնական վարձակալությունները տեղեփոխվում են հաշվեկշիռ:

Այնուամենայնիվ Բանկը ընտրել է չճանաչել օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն որոշ փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների գծով: Դրանց գծով վարձակալական վճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային եղանակով վարձակալական ժամկետի ողջ ընթացքում:

Բանկը ներառել է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները Հիմնական միջոցներում: Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացված է ստորև.

	Շենքեր
Հաշվեկշիռը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	335,124
Հաշվեկշիռը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	470,583

Բանկը ներառել է վարձակալության գծով պարտավորությունները միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ պարտավորություններ գծի ներքո:

Անցումը նոր ստանդարտին

Նախկինում Բանկը դասակարգում էր տարածքների վարձակալությունները որպես գործառնական վարձակալություն համաձայն ՀՀՄՍ 17-ի: Նոր ստանդարտին անցման ժամանակ այդ պայմանագրերի համար վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվել է որպես անցման պահին դեռևս չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեք՝ դիսկոնտավորված 2019թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ Բանկի լրացուցիչ փոխառություն ներգրավելու տոկոսադրույքով: Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները չափվել են հավասար վարձակալության գծով պարտավորություններին՝ ճշգրտված կանխավճարված կամ հաշվեգրված վարձակալական վճարների չափով: Բանկը կիրառել է այս մոտեցումը բոլոր վարձակալական պայմանագրերի համար:

ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն գործառնական վարձակալություն համարվող պայմանագրերի մասով ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բանկը կիրառել է հետևյալ պարզեցումները.

- օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ չեն ճանաչվել այն վարձակալական պայմանագրերի համար, որոնց ժամկետը փոքր է եղել 12 ամսից,
- ստանդարտի կիրառման ժամանակ օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները չափելիս նախնական ուղղակի ծախսումները բացառվել են:

Որպես վարձավոր

Բանկը չի տալիս վարձակալության ներդրումային գույք կամ օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ: Որպես վարձատու Բանկի կողմից կիրառվող մոտեցումները չեն տարբերվում ՀՀՄՍ 17-ին համապատասխան նախկին հաշվառման մոտեցումներից և ՖՀՄՍ 16 ստանդարտը կիրառելիս Բանկից չի պահանջում իրականացնել անցման ճշգրտումներ այն վարձակալական պայմանագրերի գծով որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձատու:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 16-ին անցման ազդեցությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 6-ում:

3.5 Համադրելի տեղեկատվություն

Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխություններն ունեցել են հետևյալ ազդեցությունները.

- «Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ներկայացվել է «Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ», «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ», «Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ» և «Այլ ակտիվներ» հոդվածների կազմում,
- «Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ներկայացվել է «Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ», «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ», «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ» և «Այլ փոխառություններ» հոդվածների կազմում,

Շահույթ կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխությունը հանդիսանում է «Գործառնական եկամուտ» առանձին տողի ներկայացումը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվության ներկայացման հիմնական փոփոխություններն ունեցել են հետևյալ ազդեցությունները.

- «Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ներկայացվել է «Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ», «Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ», «Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» և «Այլ ակտիվներ» հոդվածների կազմում,
- «Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ներկայացվել է «Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ», «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ», «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ» հոդվածների կազմում,
- «Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից» և «Այլ երկարաժամկետ վարկերի մարում» հոդվածները ներկայացվել են «Այլ փոխառություններ» հոդվածի կազմում:

3.6 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

- Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3 «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» ստանդարտում – Ձեռնարկատիրական գործունեության սահմանումը (ուժի մեջ է մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից),
- ՖՀՄՍ ստանդարտներում ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հայեցակարգային հիմունքներին տրվող հղումների փոփոխում (ուժի մեջ է մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից),
- ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ», ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» և ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» ստանդարտներում փոփոխություններ – Տոկոսադրույքի չափանիշի բարեփոխում (ուժի մեջ է մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից),
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտներում – էականության սահմանումը (ուժի մեջ է մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից).

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը նույնպես հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշտությամբ զեղչում է գնահատված ապագա դրամական մուտքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև ֆինանսական ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեք:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (և, հետևաբար, ակտիվի ամորտիզացված արժեքը) հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ցանկացած զեղչ կամ հավելավճար, գանձումներ և ծախսեր, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի

անբաժանելի մասն են: Բանկը ճանաչում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով հատուցադրույքը, որը ներկայացնում է վարկի ակնկալվող գործողության ժամկետի նկատմամբ կայուն հատուցադրույքի լավագույն գնահատումը: Այսպիսով, այն ճանաչում է տարբեր փուլերում գանձվող պոտենցիալ տարբեր տոկոսադրույքների ազդեցությունը և գործիքի կյանքի ընթացքում այլ ազդեցությունները (ներառյալ կանխավճարները, տուգանքները և գանձումները):

Եթե ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ակնկալիքները վերանայվում են պարտքային ռիսկից չբխող պատճառներով, ապա հաշվեկշռում ճշգրտումը հաշվառվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի դրական կամ բացասական ճշգրտում տոկոսային եկամտի ավելացմամբ կամ նվազմամբ: Ճշգրտումը հետագայում ամորտիզացվում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի միջոցով շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեզրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության

և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով (կիրառելի են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների համար): Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
«Հ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	479.70	483.75
«Հ դրամ/1 Եվրո	537.26	553.65

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի

ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխառվածությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Քիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է քիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է քիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով.
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- քիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված փոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր քիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առջին: Այս

դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գուման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վերջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 38.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ - ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեզրկված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 38.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա

գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,

Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք անորոշագույն արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- Էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխատվությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- անորոշագույն արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող

պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները գեղջվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:

- եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
- Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները գեղջվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեգրվում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.9 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.10 Վարձակալություն

Գործառնական – Բանկը որպես վարձակալ

2019թ.-ի հունվարի 1-ից հետո կնքված պայմանագրերի համար Բանկը գնահատում է որքանով է պայմանագիրը պարունակում վարձակալություն.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակի սահմանված ակտիվ, որը որոշված/նկարագրված է պայմանագրում և;
- Բանկը իրավունք ունի տնօրինելու բոլոր տնտեսական օգուտները ակտիվի օգտագործումից օգտագործման ժամանակահատվածում և ունի իրավունք վերահսկելու/ուղղորդելու ակտիվի օգտագործումը նշված ժամանակահատվածում և;
- Բանկը գնահատում է արդյոք ունի իրավունք ուղղորդելու ինչպես և ինչ նպատակով է օգտագործվում ակտիվը օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում:

Վարձակալի կողմից վարձակալության ճանաչումը և չափումը

Պայմանագրի կնքման պահին Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն հաշվեկշռում: Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը չափվում է ինքնարժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական արժեքը, Բանկի կողմից կատարված սկզբնական ուղղակի ծախսումների գումարը, ժամանակաշրջանի վերջում ակտիվի լուծարման ծախսերի գնահատվող մեծությունը և վարձավճարների գծով կանխավճարները:

Բանկը մաշեցնում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը գծային եղանակով վարձակալության ժամկետի և ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի նվազագույնով: Բանկը գնահատում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվի արժեքը, եթե առկա է արժեքկման հայտանիշ:

Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը որպես դեռևս չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեք՝ դիսկոնտավորված Բանկի լրացուցիչ փոխառություն ներգրավելու տոկոսադրույքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վարձակալության գծով պարտավորությունը նվազեցվում է կատարված վարձակալական վճարների չափով և աճում՝ տոկոսի չափով:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվում կամ շահույթ/վնասում, եթե օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվի արժեքը նվազեցվել է մինչև զրո:

Բանկը ընտրել է չճանաչել օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն որոշ կարճաժամկետ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով: Դրանց գծով վարձակալական վճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային եղանակով վարձակալական ժամկետի ողջ ընթացքում:

Բանկը ներառում է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները Հիմնական միջոցներում: Բանկը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորությունները միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ պարտավորություններ գծի ներքո:

Գործառնական – Բանկը որպես վարձակալ – նախքան 2019թ.-ի հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականությունը

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը և հողը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-5	100-20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում, և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.13 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխիքները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ սկզբնական իրական արժեքը ամորտիզացվում է երաշխիքի կամ պարտավորվածության գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Հետագայում նրանք չափվում են հետևյալ կերպ ամորտիզացված գումարից և կորուստների գծով պահուստների գումարից առավելագույնով:

Ֆինանսական երաշխիքների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուսպ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուսպ

Այս պահուսպը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի փոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության

ներառումը (տես 38.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Վարձակալության գծով պարտավորություն

Բանկը որոշում է արդյոք պայմանագիրը պարունակում է վարձակալություն, գնահատում է վարձակալության ժամկետը և հաշվարկում է դիսկոնտավորման դրույքը: (տես 4.11 ծանոթագրությունը):

6 Անցման բացահայտում

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրաներկայացված է ստորև.

i. Ազդեցությունը անցման ժամանակ

ՖՀՄՍ 16-ին անցման ժամանակ Բանկը ճանաչել է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն առանց որևէ ազդեցության չբաշխված շահույթի վրա:

	2019թ. հունվարի 1
Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ ներառված հիմնական միջոցներում	335,124
Վարձակալության գծով պարտավորություն ներառված այլ պարտավորություններում	335,124

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման համար Բանկը դիսկոնտավորել է վարձակալական վճարները օգտագործելով լրացուցիչ փոխառություն ներգրավելու տոկոսադրույքը 2019թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ: Միջին կշռված դրույքը այդ պահի դրությամբ կազմել է 6.62%:

	2019թ. հունվարի 1
Պայմանական պարտավորություն գործառնական վարձակալության գծով 2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ինչպես ներկայացված է Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում	25,903
Նախկինում բացահայտված գործառնական վարձակալության գծով պայմանական պարտավորության վերաչափում	399,421
Դիսկոնտավորման ազդեցությունը 2019թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	(84,247)
Անցման պահին փոքրարժեք և կարճաժամկետ պայմանագրերի չճանաչման ազդեցությունը	(5,953)
Վարձակալության պարտավորության գծով մնացորդը 2019թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	335,124

ii. Ազդեցությունը ժամանակաշրջանի ընթացքում

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման արդյունքում այն վարձակալական պայմանագրերի մասով, որոնք նախկինում ճանաչվել էին որպես գործառնական վարձակալություն Բանկը 2019թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչել է օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվ 335,124 հազար դրամի չափով և վարձակալության գծով պարտավորություն 335,124 հազար դրամի չափով: Բացի այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը ճանաչել է մաշվածության գծով ծախս և տոկոսային ծախս: 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող իննամսյա ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը ճանաչել է մաշվածության գծով ծախս 59,185 հազար դրամի չափով և տոկոսային ծախս 23,278 հազար դրամի չափով:

7 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,297,274	7,311,532	2,823,219	2,105,325
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով	927,312	1,061,774	224,839	246,786
Հափվող ներդրումային արժեթղթեր	648,950	471,097	207,939	119,591
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	65,902	16,679	29,345	8,511
Ամորտիզացված արժեքով հափվող ներդրումային արժեթղթեր	25,918	26,211	6,430	6,578
Այլ	1,660	-	702	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	11,967,016	8,887,293	3,292,474	2,486,791
Հաճախորդների հաշիվներ	4,004,590	2,785,169	1,149,889	808,331
Ռեպո գործառնություններ	699,440	383,723	154,732	117,700
Ստորադաս փոխառություն	432,321	434,737	108,265	110,094
Այլ փոխառություններ	324,204	251,648	94,726	67,566
Թողարկված պարատոմսեր	295,850	313,721	73,268	76,742
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	103,617	122,230	36,405	28,025
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	23,278	-	6,552	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	5,883,300	4,291,228	1,623,837	1,208,458

8 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	514,735	310,249	121,751	92,728
Վճարային քարտերով գործառնություններ	447,883	236,626	152,865	80,555
Դրամարկղային գործառնություններ	78,561	55,556	25,002	17,140
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	45,182	42,561	12,480	9,928
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	26,532	55,073	11,808	16,184
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	21,659	15,447	6,781	5,479
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,134,552	715,512	330,687	222,014

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	225,694	285,084	66,840	93,516
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	299,917	144,990	70,696	46,218
Վճարային քարտերով գործառնություններ	377,883	206,879	154,373	60,307
Երաշխիքների և ակրեդիտվների թողարկում	2,913	505	582	101
Այլ ծախսեր	5,784	8,643	2,280	2,249
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	912,191	646,101	294,771	202,391

9 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ եկամուտ	1,009,842	848,323	356,209	272,185
Զուտ եկամուտ առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	114,265	(114,265)	-	(114,265)
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	15,136	2,608	(8,952)	(3,328)
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքից չափվող արժեթղթերի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	4,087	3,522	705	(774)
Զուտ վնաս ածանցյալ գործիքների իրացումից	(34)	(392)	(3)	(382)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,143,296	739,796	347,959	153,436

10 Այլ գործառնական եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	95,373	69,081	17,344	23,245
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից զուտ եկամուտ	43,924	-	40,031	(5,286)
Եկամուտներ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	2,074	2,074	690	691

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններից եկամուտ	1,884	1,713	-	-
Այլ	38,010	20,246	19,996	7,898
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	181,265	93,114	78,061	26,548

11 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	158,872	124,451	42,359	28,368
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	126,727	128,529	43,786	54,658
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	89,598	98,097	89,598	66,307
Ինկասացիոն ծախսեր	27,101	21,999	6,221	5,971
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	13,365	10,596	3,341	2,638
Այլ	50,252	3,126	38,119	391
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	465,915	386,798	223,424	158,333

12 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,338	-	1,900	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(36)	-	(36)	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(3,697)	15	(5,185)	(3,214)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,027,128	351,599	923,924	(236,848)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(18,550)	2,923	(24,090)	(41,742)
Այլ ակտիվներ	(10,076)	1,754	(9,505)	28,979

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	974	-	974	(4,740)
Ընդամենը արժեզրման ծախս	1,998,081	356,291	887,982	(257,565)

13 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	2,388,112	1,754,506	922,351	782,295
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	7,750	6,455	3,573	399
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	28,252	12,508	15,287	3,407
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,424,114	1,773,469	941,211	786,101

14 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	345,744	283,554	95,659	121,722
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	158,851	133,314	28,318	44,723
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	124,428	84,522	48,495	23,111
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	122,682	132,098	21,550	31,154
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	81,304	46,663	42,770	(11,739)
Անվտանգության գծով ծախսեր	76,592	74,224	19,847	20,629
Գրասենյակային ծախսեր	64,325	69,576	11,754	24,754
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	56,426	61,929	13,010	14,993
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	39,815	65,339	(15,950)	12,320

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Վարձակալության գծով ծախսեր	26,845	89,114	6,127	24,312
Գործուղման ծախսեր	17,228	22,170	3,748	6,811
Այլ	92,481	78,260	27,733	14,024
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,206,721	1,140,763	303,061	326,814

15 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	669,972	375,958	249,778	41,667
Հետաձգված հարկ	(161,544)	(40,594)	(139,859)	87,482
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	508,428	335,364	109,919	129,149

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2018թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2019թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2018թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	2,247,078		1,428,775	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	449,416	20.0	285,755	20.0
Նախորդ տարի պակաս հաշվարկված	4,579	0.2	-	-
Հետաձգված հարկի ճշգրտում հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում (Չհարկվող եկամուտներ)/Չնվազեցվող ծախսեր	43,647	1.9	-	-
	(11,532)	(0.5)	23,903	1.7
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	22,318	1.0	25,706	1.8
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	508,428	22.6	335,364	23.5

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2019	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019		
				Չուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	421	-	421	421	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	12	-	12	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,728	(7,513)	-	(5,785)	-	(5,785)
Ներդրումային արժեթղթեր	(201,402)	-	166,616	(34,786)	-	(34,786)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	233,837	88,010	-	321,847	321,847	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(362,447)	6,434	36,306	(319,707)	-	(319,707)
Այլ ակտիվներ	(13,543)	(17,660)	-	(31,203)	-	(31,203)
Այլ պարտավորություններ	8,644	91,840	-	100,484	100,484	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(333,183)	161,544	202,922	31,283	422,752	(391,481)

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2017	ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)		
					Չուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	19	-	-	19	-	
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(6,921)	7,725	(3,171)	-	(2,367)	1,728	
Ներդրումային արժեթղթեր	(205,739)	-	-	4,337	(201,402)	-	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(90,189)	305,599	22,503	-	237,913	233,837	
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(380,079)	-	17,632	-	(362,447)	-	
Այլ ակտիվներ	(15,029)	(2,058)	3,544	-	(13,543)	-	
Այլ պարտավորություններ	8,558	-	86	-	8,644	8,644	
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(689,399)	311,285	40,594	4,337	(333,183)	(577,392)	

Հետաձգված հարկի կիրառելի դրույքը կազմում է 18 % (2018: 20%)

Համաձայն Հայաստանի հարկային օրենսդրության փոփոխության, որի մասին օրենքն ընդունվել է 2019թ.-ին՝ իրականացվել է հետաձգված հարկային ակտիվի և պարտավորության ճշգրտում 3,476 հազար ՀՀ դրամով: Ըստ այդ փոփոխությունների շահութահարկի դրույքը նվազում է 20%-ից 18%: Օրենքը ուժի մեջ է մտնում 2020թ.-ի հունվարի 1-ից:

16 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	16,746,836	13,257,204
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,584,553	9,227,728
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	701,873	603,559
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
	26,033,262	23,088,491
Արժեզրկումից պահուստներ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	(2,338)	-
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,030,924	23,088,491

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%) չափով: Այդ միջոցները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 12,341,352 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,421,720 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	-	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	2,338	-
Զուտ դուրսգրում	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,338	-

17 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	959,859	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	13,024,251	7,058,330
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆիզիկական անձանց հետ	2,158,486	91,762
	16,142,596	7,150,092
Արժեզրկումից պահուստներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով	(68)	(104)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16,142,528	7,149,988

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.2% (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.6%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով համաձայնագրերի գծով 2.8% (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով պայմանագրեր առկա չեն):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիզիկական անձանց հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.4% (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7.5%): Բոլոր պայմանագրերը ՀՀ դրամով են:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա չի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պայմանագրերի զուտ գումարը կազմում է 3,115,367 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նման պայմանագրեր չկային):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	104	31
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(104)	(31)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	68	104
Զուտ դուրսգրում	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68	104

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	17,435,753	16,142,528	7,545,191	7,149,988
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ ռեպո պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	17,435,753	16,142,528	7,545,191	7,149,988

2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հակադարձ ռեպո պայմանագրերով որպես գրավ ստացած և ռեպո պայմանագրերի ներքո վերագրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 4,639,548 հազար ՀՀ դրամ: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ 2,080,577 հազար դրամ արժեքով ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր, որոնք վերավաճառվել էին երրորդ կողմին և դրանց գծով պարտավորությունը հաշվառվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության «Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ» տողում:

18 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	Բանկերին տրամադրված վարկեր	482,001	754,740	
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	253,000	721,500		
Դեպոնացված միջոցներ այլ բանկերում	384,772	133,425		
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	323	-		
	1,120,096	1,609,665		
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվությունների գծով	(1,959)	(5,656)		
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,118,137	1,604,009		

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեպոնացված գումարը այլ ֆինանսական կազմակերպություններում իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց սառեցված ավանդ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.7% (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր): 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան ՀՀ դրամով վարկեր (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7.5%):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի ոչ մի բանկի տրված միջոցներ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
	<u>12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ</u>	<u>12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ</u>
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	5,656	179
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(5,656)	(179)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,959	5,656
Զուտ դուրսգրում	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,959	5,656

19 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոպերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային ռիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019			31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)		
	<u>Պայմանա- կան գումար</u>	<u>Ակտիվներ ի իրական արժեք</u>	<u>Պարտավո- րու- թյունների իրական արժեք</u>	<u>Պայմանա- կան գումար</u>	<u>Ակտիվների իրական արժեք</u>	<u>Պարտավո- րու- թյունների իրական արժեք</u>
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>						
Արտաժութային սվոփ պայմանագրեր	-	-	-	357,807	168	-
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	768,800	1,280	-	1,151,200	-	9,800
Արտաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր	383,200	-	560	383,200	-	3,800
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	1,152,000	1,280	560	1,892,207	168	13,600

20 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	489,177	496,231
	489,177	496,231
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	287,411
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ոչ պետական պարտատոմսեր	1,839,320	1,424,265
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	42,825	42,825
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,882,145	1,754,501
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	8,840,490	7,608,062

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային պարտքային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	46,442	43,519
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(42,204)	2,923
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	23,654	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,892	46,442

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բանկը ժամանակաշրջանի ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Պետական պարտատոմսեր	7.4-10.1	2021-2036	7.2-16.4	2019-2036
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4.0-13.1	2020-2022	10.2-13.2	2019-2022

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	5.4	2020	5.4	2020

21 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019			31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	16,158,182	(6,274)	16,151,908	8,958,472	(16,353)	8,942,119
Սպառողական վարկեր	29,626,423	(2,413,079)	27,213,344	16,519,614	(995,724)	15,523,890
Օվերդրաֆտ	2,582,613	(235,556)	2,347,057	1,552,954	(65,855)	1,487,099
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Շինարարություն	5,372,689	(45,825)	5,326,864	5,413,220	(86,918)	5,326,302
Արդյունաբերություն	10,146,866	(3,866)	10,143,000	12,817,884	(320,614)	12,497,270
Առևտուր	16,222,236	(144,343)	16,077,893	14,079,991	(228,047)	13,851,944
Ֆինանսական ծառայություններ	5,752,036	(71,041)	5,680,995	4,088,009	(61,262)	4,026,747
Այլ	18,652,942	(37,188)	18,615,754	18,322,228	(618,038)	17,704,190
Ընդամենը	104,513,987	(2,957,172)	101,556,815	81,752,372	(2,392,811)	79,359,561

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 17.2% (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

13.8%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 8.3% (2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8.8%):

2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկառու, որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 21,276,560 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,649,984 հազար դրամ՝ տրամադրված թվով հինգ վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2019թ.			
Հազար ՀՀ դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	435,860	176,130	465,942	1,077,932
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3,130	(3,130)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(6,734)	10,699	(3,965)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(39,063)	(148,509)	187,572	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(302,337)	31,018	1,060,271	788,952
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,032,843	271,235	950,443	2,254,521
Վերականգնում	-	-	163,932	163,932
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,630,428)	(1,630,428)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,123,699	337,443	1,193,767	2,654,909

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	52,240	30,529	33,851	116,620
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	1,125	(283)	(842)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(28,875)	29,867	(992)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	(2,143)	2,143	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	411,370	118,160	613,254	1,142,784
Վերականգնում	-	-	144,338	144,338
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(325,810)	(325,810)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	435,860	176,130	465,942	1,077,932

Վարկային պորտֆելի ականավոր պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի և տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փուլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 38.1.2 ծանոթագրությունում:

2019թ.

Հազար ՀՀ դրամ

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	500,718	285,590	528,571	1,314,879
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	277,868	(277,868)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ	(34)	34	-	-

2019թ.

Հազար ՀՀ դրամ

12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)			
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(368)	(5,324)	5,692
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(658,927)	(2,432)	(384,269)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	28,045	-	1,238
Վերականգնում	-	-	181,030
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(177,301)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	147,302	-	154,961
			302,263

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր			
Ակնկավող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	780,785	574,016	851,837
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝			
- փոխանցում 12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	370	(244)	(126)
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	-	94,739	(94,739)
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	(13,659)	13,659
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(280,437)	(369,262)	(138,703)
			(788,402)

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Վերականգնում	-	-	717,697	717,697
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(821,054)	(821,054)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	500,718	285,590	528,571	1,314,879

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,097,777 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,917,976 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 37 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 38 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 34 ծանոթագրությունում:

22 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Օգտա- գործ- ման իրա- վունք հանդի- սացող ակտիվ- ներ	Վարձա կալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համա- կարգ- չային տեխնի- կա և սարքա- վորում- ներ	Տրանս- պորտա- յին միջոց- ներ	Գրա- սեն- յակային սարքա- վորում	Ոչ նյութա- կան ակտիվ- ներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,913,013	-	101,504	970,840	139,849	550,845	210,132	6,886,183
Ավելացում	-	-	30,259	226,282	18,763	77,821	59,787	412,912
Օտարում	-	-	(38,503)	(17,482)	-	(41,460)	(12,830)	(110,275)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,913,013	-	93,260	1,179,640	158,612	587,206	257,089	7,188,820
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,913,013	-	93,260	1,179,640	158,612	587,206	257,089	7,188,820
ՖՀՄՍ 16-ին անցման ճշգրտում	-	335,124	-	-	-	-	-	335,124
Ավելացում	75,528	171,857	584	303,450	59,699	153,259	186,404	950,781
Օտարում	(354,668)	-	-	(273)	(58,876)	(1,836)	-	(415,653)

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ	Վարձա կալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	22,787	-	-	-	-	-	22,787
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,633,873	529,768	93,844	1,482,817	159,435	738,629	443,493	8,081,859
<i>Կուրակված մաշվածություն</i>								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)								
	265,231	-	58,319	478,260	69,247	343,801	115,369	1,330,227
Տարվա ծախս	168,191	-	9,912	177,266	16,229	45,807	21,726	439,131
Օտարում	-	-	(38,379)	(17,482)	-	(41,340)	(9,824)	(107,025)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	433,422	-	29,852	638,044	85,476	348,268	127,271	1,662,333
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)								
	433,422	-	29,852	638,044	85,476	348,268	127,271	1,662,333
Տարվա ծախս	127,000	59,185	9,320	235,239	13,879	50,028	36,488	531,139
Օտարում	(30,707)	-	-	-	(48,057)	-	-	(78,764)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	529,715	59,185	39,172	873,283	51,298	398,296	163,759	2,114,708
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>								
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)								
	4,647,782	-	43,185	492,580	70,602	207,044	94,763	5,555,956
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,479,591	-	63,408	541,596	73,136	238,938	129,818	5,526,487
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,104,158	470,583	54,672	609,534	108,137	340,333	279,734	5,967,151

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները իրենցից ներկայացնում են գրասենյակային տարածքներ, որոնք վարձակալվել են Բանկի կողմից մասնաճյուղերում գործունեություն իրականացնելու համար:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու նպատակով 104,588 հազար դրամի չափով (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,880 հազար դրամ):

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող հողատարածքների և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 2014թ-ի դեկտեմբերի 19-ի դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 2,022,783 հազար դրամ գումարով: Ղեկավարությունը հիմք է ընդունել անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Սկզբնական արժեք	3,208,109	3,456,542
Կուտակված մաշվածություն	(919,272)	(833,539)
Հաշվեկշռային արժեք	2,288,837	2,623,003

23 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	2,129,642	2,881,904
Փոխադրամիջոցներ	-	2,391
Այլ ակտիվներ	-	24,900
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	2,129,642	2,909,195

2019թ.-ի դեկտեմբերին ավարտվող տարվա ընթացքում Բանկի կողմից ոչ մի ակտիվ չի բռնագանձվել հաճախորդներին տրված վարկերի գրավների մասով:

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

24 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Դերիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	544,234	263,835
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	180,070	316,003
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	724,304	579,838
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(810)	(13,263)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	723,494	566,575
Կանխավճարներ	79,282	132,597
Պահեստ	54,542	55,354
Կանխավճարներ հարկերի գծով	15,000	-
Այլ	55,617	46,498
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	204,441	234,449
Ընդամենը այլ ակտիվներ	927,935	801,024

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	13,263	13,066
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(13,263)	(13,066)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	3,187	14,864
Զուտ դուրսգրում	(2,377)	(1,601)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	810	13,263

25 Բանկերի պլանդներ և մնացորդներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Վարկեր բանկերից	4,090,696	2,155,355
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	5,809	-
Ընդամենը բանկերի պլանդներ և մնացորդներ	4,096,505	2,155,355

Բանկերից ստացված վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.6% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.5%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ

ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 1.6% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

26 Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Ռեպո համաձայնագրեր ԿԲ-ի հետ	8,152,510	6,089,068
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	4,560,826	1,001,820
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	-	224,183
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	7,315,071

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով հետզնման պայմանագրերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.8% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով պայմանագրեր առկա չեն (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

27 Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված արժեթղթեր (ծանոթագրություն 17)	-	2,080,577
Ընդամենը առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	2,080,577

28 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	15,118,166	9,523,405
Ժամկետային ավանդներ	21,533,410	15,239,296
	36,651,576	24,762,701
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	9,670,241	10,300,367
Ժամկետային ավանդներ	53,805,812	39,210,162
	63,476,053	49,510,529
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	100,127,629	74,273,230

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 8,696,085 հազար դրամ գումարով (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,579,069 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.3% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.9% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.2%), Ռուբլով պարտավորությունների համար՝ 6.6% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.4):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս կապակցված հաճախորդների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ): 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 20,749,760 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,193,928 հազար դրամ):

29 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Փոխառություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6,097,777	3,707,012
Ընդամենը այլ փոխառություններ	6,097,777	3,707,012

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով այլ փոխառությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.4% (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7.8%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով փոխառություններ առկա չեն (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման փոխառություններ չկային),

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նման խումբ չկար): 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 3,810,471 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նման խումբ չկար):

30 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություն	4,868,162	4,908,790
Թողարկված պարտատոմսեր	5,393,602	5,558,132
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	10,261,764	10,466,922

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

2016թ. ընթացքում Բանկը կապակցված անձից ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2026 թվականը: Տոկոսադրույքը կազմում է 9% (Տես ծանոթագրություն 34):

2015թ. ընթացքում թողարկվել են 1000 Եվրո անվանական արժեքով 10,000 հատ տոկոսային ստորադաս պարտատոմսեր, տարեկան 5.5% տոկոսադրույքով և մինչև 2020թ. մարմանժամկետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ):

31 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	480,323	-
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	512,832	93,517
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	426,000	426,000
Վճարվելիք գումարներ	314,584	165,740
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,733,739	685,257
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	139,488	215,266
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	45,632	47,706
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ֆինանսական	974	-
Այլ	1,608	7,546
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	187,702	270,518
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,921,441	955,775

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	2018թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	47,706	49,780
Եկամտի ճանաչում	(2,074)	(2,074)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	45,632	47,706

32 Սեփական կապիտալ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 17,950,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 144,000 հատ հասարակ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 35,500 հատ արտոնյալ անժամկետ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	Վճարված բաժնետիրա- կան կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրա- կան կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
«Պրոմեթեյ Սիթի»ՍՊԸ	17,196,100	95.8	17,196,100	95.8
Այլ բաժնետերեր	753,900	4.2	753,900	4.2
	17,950,000	100	17,950,000	100

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2019թ. Բանկի բաժնետերերը բաժնետիրական կապիտալը չեն ավելացրել (2018թ.՝ նույնպես):

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում կուտակված շահաբաժինների գումարը 2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կազմել են 426,000 հազար դրամ: (2018թ.-ին 426,000 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 5%-ի չափով:

33 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	6,304,773	3,376,303
Տրամադրված երաշխիքներ	2,085,440	1,872,575
Ակրեդիտիվ	159,163	-
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	8,549,376	5,248,878

Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը

չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

Երաշխիքների գծով պարտքային կորուստները ներկայացված են ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
	<u>12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ</u>	<u>12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ</u>
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	810	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	164	-
Չուտ դուրսգրում	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>974</u>	<u>-</u>

34 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում Վազգեն Գևորգյանը, ով կապակցված է Բանկի մյուս բաժնետերերի հետ:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,065,729	305,125	4,708,061	416,101
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	7,544,827	798,007	6,498,711	1,242,044
Ստորադաս փոխառություններ	4,868,162	-	4,908,789	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	370,774	25,841	222,137	28,932
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(371,179)	(36,749)	(269,126)	(49,139)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(432,321)	-	(434,737)	-
Չուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	15,136	-	2,608	-
Այլ գործառնական եկամուտներ	3	991	15,799	2,561
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(37,098)	(1,830)	(20,531)	(6,779)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,442	217	3,431	1,345

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	969,379	540,926
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	969,379	540,926

35 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի կրճատման ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

35.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

35.2 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	-	1,839,320	-	1,839,320
Բաժնային գործիքներ	-	42,825	-	42,825
Հետգնանման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր	-	8,840,490	-	8,840,490
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,280	-	1,280
Ընդամենը	-	10,723,915	-	10,723,915
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	560	-	560
Ընդամենը	-	560	-	560
Չուտ իրական արժեք	-	10,723,355	-	10,723,355

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	990,003	721,673	-	1,711,676
Բաժնային գործիքներ	-	42,825	-	42,825
Հետգնաման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր	-	7,608,062	-	7,608,062
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	168	-	168
Ընդամենը	990,003	8,372,728	-	9,362,731
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	2,080,577	-	2,080,577
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	13,600	-	13,600
Ընդամենը	-	2,094,177	-	2,094,177
Զուտ իրական արժեք	990,003	6,278,551	-	7,268,554

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Զգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Զգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է: 2017թ. չգնանշվող բաժնային գործիքները չափվել են սկզբնական արժեքով և, հետևաբար, դուրս են մնացել այս բացահայտումից:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի

կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

36 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019

	Ճանաչված ֆին. ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆին. ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆին. վիճակի մասին հաշվետվ. հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆին. գործիքներ	Ստաց. դրամ.. ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18, 21)	16,142,528	-	16,142,528	16,142,528	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 20,25)	12,713,336	-	12,713,336	8,840,490	-	3,872,846

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	Ճանաչված ֆին. ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆին. ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆին. վիճակի մասին հաշվետվ. հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆին. գործիքներ	Ստաց. դրամ.. ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18, 21)	7,150,093	-	7,150,093	7,150,093	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 20,25)	7,315,071	-	7,315,071	7,608,062	-	(292,991)

37 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 38.3 -ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019						
	Ցպահանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,030,924	-	26,030,924	-	-	-	26,030,924
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16,142,528	-	16,142,528	-	-	-	16,142,528
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	638,441	159,899	798,340	319,797	-	319,797	1,118,137
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	1,280	-	1,280	1,280
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	163,887	163,887	1,718,258	-	1,718,258	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	489,177	-	-	-	489,177
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	701,732	701,732	4,903,299	3,235,459	8,138,758	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,253,900	27,517,748	30,771,648	49,038,211	21,746,956	70,785,167	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	723,494	-	723,494	-	-	-	723,494
	46,789,287	29,032,443	75,821,730	55,980,845	24,982,415	80,963,260	156,784,990
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,750,595	1,345,910	4,096,505	-	-	-	4,096,505
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	12,713,336	-	-	-	12,713,336

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ագումար	Ընդամենը
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,276,927	42,070,782	68,347,709	31,777,491	2,429	31,779,920	100,127,629
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	560	560	-	-	-	560
Այլ փոխառություններ	30,916	249,202	280,118	2,076,109	3,741,550	5,817,659	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	21,437	5,443,327	5,464,764	-	4,797,000	4,797,000	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	822,236	492,389	1,314,625	243,830	175,284	419,114	1,733,739
	42,615,447	49,602,170	92,217,617	34,097,430	8,716,263	42,813,693	135,031,310
Զուտ Դիրք	4,173,840	(20,569,727)	(16,395,887)	21,883,415	16,266,152	38,149,567	21,753,680
Կուտակված ճեղքվածք	4,173,840	(16,395,887)		5,487,528	21,753,680		

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,088,491	-	23,088,491	-	-	-	23,088,491
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,149,988		7,149,988			-	7,149,988
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	854,925	749,084	1,604,009	-	-	-	1,604,009
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	168	-	168	-	-	-	168
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	58,912	1,110,589	1,169,501	585,000	-	585,000	1,754,501
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	5,024	7,457	12,481	483,750	-	483,750	496,231
- Հետզնման	565,720	342,342	908,062	4,900,000	1,800,000	6,700,000	7,608,062

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրա գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ագումար	Ընդամենը
պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,740,995	22,401,560	24,142,555	40,722,778	14,494,228	55,217,006	79,359,561
	564,679	1,896	566,575	-	-	-	566,575
	34,028,902	24,612,928	58,641,830	46,691,528	16,294,228	62,985,756	121,627,586
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,400,941	754,414	2,155,355	-	-	-	2,155,355
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	7,315,071	-	7,315,071	-	-	-	7,315,071
Պարտավորություններ հաճախորդների	2,080,577	-	2,080,577	-	-	-	2,080,577
Նկատմամբ Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	21,158,346	29,834,634	50,992,980	23,279,824	426	23,280,250	74,273,230
Այլ փոխառություններ	-	4,600	4,600	9,000	-	9,000	13,600
Ստորադաս փոխառություններ Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	21,650	198,123	219,773	1,389,683	2,097,556	3,487,239	3,707,012
	21,610	71,312	92,922	5,536,500	4,837,500	10,374,000	10,466,922
	679,257	6,000	685,257	-	-	-	685,257
	32,677,452	30,869,083	63,546,535	30,215,007	6,935,482	37,150,489	100,697,024
Զուտ Դիրք	1,351,450	(6,256,155)	(4,904,705)	16,476,521	9,358,746	25,835,267	20,930,562
Կուտակված ճեղքվածք	1,351,450	(4,904,705)		11,571,816	20,930,562		

38 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն, իր հերթին, բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման, իրականացման և վերահսկման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է “վատագույն դեպքերը”, որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր

ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ պարտքային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, ըստ ժամկետայնության: Վարչությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր ռիսկերի ստորաբաժանման կողմից տրամադրվում է հաշվետվություն վարչության անդամներին, որը ներառում է բանկային նորմատիվները, բանկի ընթացիկ հաշվեկշիռը, եկամուտների և ծախսերի օրական փոփոխությունը և արտահաշվեկշռային հոդվածների փոփոխությունը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

38.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

38.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2019

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ Ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ Ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	26,033,262	-	-	26,033,262
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	26,033,262	-	-	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստ	(2,338)	-	-	(2,338)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	26,030,924	-	-	26,030,924
<i>Հակադարձ հեղուցման պայմանագրերի գծով սպասվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	16,142,596	-	-	16,142,596
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	16,142,596	-	-	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստ	(68)	-	-	(68)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	16,142,528	-	-	16,142,528
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	1,120,096	-	-	1,120,096
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստ	(1,959)	-	-	(1,959)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,118,137	-	-	1,118,137
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	45,659,672	-	-	45,659,672
Ստանդարտ	536,983	88,717	-	625,700
Ցածր	-	520,254	-	520,254
Չաշխատող	-	-	1,561,592	1,561,592
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	46,196,655	608,971	1,561,592	48,367,218
Արժեզրկումից պահուստ	(1,123,699)	(337,443)	(1,193,767)	(2,654,909)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	45,072,956	271,528	367,825	45,712,309

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ Ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ Ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Վարկեր և փոխարկություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	52,129,962	-	-	52,129,962
Ստանդարտ	12,325	2,320,048	-	2,332,373
Ցածր	-	54,346	-	54,346
Չաշխատող	-	-	1,630,088	1,630,088
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	52,142,287	2,374,394	1,630,088	56,146,769
Արժեզրկումից պահուստ	(147,302)	-	(154,961)	(302,263)
Ձուտ հաշվեկշռային արժեք	51,994,985	2,374,394	1,475,127	55,844,506
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	489,177	-	-	489,177
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Ձուտ հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	10,722,635	-	-	10,722,635
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	10,722,635	-	-	10,722,635
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	724,304	-	-	724,304
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	724,304	-	-	724,304
Արժեզրկումից պահուստ	(810)	-	-	(810)
Ձուտ հաշվեկշռային արժեք	723,494	-	-	723,494

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2019

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	8,513,915	-	-	8,513,915
Ստանդարտ	2,367	30,926	-	33,293
Ցածր	-	580	-	580
Չաշխատող	-	-	2,562	2,562
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,516,282	31,506	2,562	8,550,350
Արժեզրկումից պահուստ	(974)	-	-	(974)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	8,515,308	31,506	2,562	8,549,376

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	23,088,491	-	-	23,088,491
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	23,088,491	-	-	23,088,491
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	23,088,491	-	-	23,088,491
<i>Հակադարձ հերզնման պայմանագրերի գծով սրացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	7,150,092	-	-	7,150,092
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	7,150,092	-	-	7,150,092
Արժեզրկումից պահուստ	(104)	-	-	(104)

Ներքին վարկանիշեր	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ		Ընդամենը
		Ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	7,149,988	-	-	7,149,988
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	1,609,665	-	-	1,609,665
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,609,665	-	-	1,609,665
Արժեզրկումից պահուստ	(5,656)	-	-	(5,656)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,604,009	-	-	1,604,009
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	25,774,976	-	-	25,774,976
Ստանդարտ	215,239	41,576	-	256,815
Ցածր	-	232,512	-	232,512
Չաշխատող	-	-	766,737	766,737
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	25,990,215	274,088	766,737	27,031,040
Արժեզրկումից պահուստ	(435,860)	(176,130)	(465,942)	(1,077,932)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	25,554,355	97,958	300,795	25,953,108
<i>Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	47,989,450	-	-	47,989,450
Ստանդարտ	18,047	1,452,448	-	1,470,495
Ցածր	-	37,450	-	37,450
Չաշխատող	-	-	5,223,937	5,223,937
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	48,007,497	1,489,898	5,223,937	54,721,332
Արժեզրկումից պահուստ	(500,718)	(285,590)	(528,571)	(1,314,879)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	47,506,779	1,204,308	4,695,366	53,406,453
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	496,231	-	-	496,231
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	496,231	-	-	496,231
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

Ներքին վարկանիշեր	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	496,231	-	-	496,231
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	9,362,563	-	-	9,362,563
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	9,362,563	-	-	9,362,563
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	579,838	-	-	579,838
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	579,838	-	-	579,838
Արժեզրկումից պահուստ	(13,263)	-	-	(13,263)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	566,575	-	-	566,575
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	5,205,679	-	-	5,205,679
Ստանդարտ	3,434	39,081	-	42,515
Ցածր	-	364	-	364
Չաշխատող	-	-	322	322
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	5,209,113	39,445	322	5,248,880

Ածանցյալ գործարքների հետևանքով առաջացող պարտքային ռիսկը բացահայտվում է 17 ծանոթագրությունում:

38.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական

գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor’s, Moody’s և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody’s և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն – 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor’s, Moody’s ու Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody’s և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է սույլալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վարժարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր սուվերենի հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեթուղի/իրական արժեթուղի՝ այլ համապատասխան արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեթղթված, եթե սկզբնական վարկը ապահանջվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. Հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած, և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման»՝ չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ զրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղջերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերական պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գործող գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը, ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ,
- Ջուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանֆերտներ (արտահայտված ԱՄՆ դոլլարով)
- Գործազրկության մակարդակ, ընդամենը (ընդհանուր աշխատուժի տոկոս)
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի փոխարժեք
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում)

38.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Վարկային ներդրումների վերլուծությունը ըստ ճյուղերի ներկայացված է 21 ծանոթագրությունում:

38.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխառությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	55,472,352	41,385,882
Շարժական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	3,227,779	5,690,036
Ընթացիկ հաշիվներ և ժամկետային ավանդներ	6,220,079	9,415,984
Պաշարներ	3,323,674	3,616,352
Երաշխիքներ	4,655,659	4,791,195
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	1,095,790	1,016,118
Այլ	-	2,207,877
Ապահովվածություն չունեցող	30,518,654	13,628,928
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ (համախառն)	104,513,987	81,752,372

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

38.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտաթույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտաթույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

38.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի հորիզոնը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2019թ. Դեկտեմբեր 31-ի և 2018թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով այլ համապարփակ արդյունքով չափվող հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2019թ. Դեկտեմբեր 31-ի և 2018թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	31 դեկտեմբերի 2019 Կապիտալի զգայունություն	31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած) Կապիտալի զգայունություն
Արտաթույթ				
ՀՀ դրամ	+1	-	(363,432)	(265,378)
ՀՀ դրամ	(1)	-	363,432	265,378

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2019թ. Դեկտեմբեր 31-ի և 2018թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	31 դեկտեմբերի 2019		31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	(19,078)	+5	92,088
Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	88,768	+5	(975)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,095,058	13,271,316	2,664,550	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,179,239	1,963,289	-	16,142,528
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	251,041	867,096	-	1,118,137
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	771,416	1,110,729	-	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,840,490	-	-	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	43,294,048	58,099,693	163,074	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	241,301	382,179	100,014	723,494
Ընդամենը	77,672,593	76,183,479	2,927,638	156,783,710

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,401,502	2,689,194	5,809	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,582,460	62,398,966	1,146,203	100,127,629
Այլ փոխառություններ	6,097,777	-	-	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	-	10,261,764	-	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,669,642	63,838	259	1,733,739
Ընդամենը	58,464,717	75,413,762	1,152,271	135,030,750
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	1,152,000	(1,151,280)	-	720
Զուտ Դիրք	20,359,876	(381,563)	1,775,367	21,753,680
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	4,865,293	3,684,083	-	8,549,376

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,653,274	11,674,161	761,056	23,088,491
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,149,988	-	-	7,149,988
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,439,639	164,370	-	1,604,009
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,754,501	-	-	1,754,501
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	496,231	-	496,231
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,608,062	-	-	7,608,062
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,050,279	52,055,323	253,959	79,359,561
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	58,746	350,556	157,273	566,575
Ընդամենը	55,714,489	64,740,641	1,172,288	121,627,418

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,155,355	-	-	2,155,355
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7,315,071	-	-	7,315,071
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	2,080,577	-	-	2,080,577
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	22,098,320	51,188,369	986,541	74,273,230
Այլ փոխառություններ	3,707,012	-	-	3,707,012
Ստորադաս փոխառություններ	-	10,466,922	-	10,466,922
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	660,462	24,563	232	685,257
Ընդամենը	38,016,797	61,679,854	986,773	100,683,424
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	1,534,400	(1,190,025)	(357,807)	(13,432)
Զուտ Դիրք	19,232,092	1,870,762	(172,292)	20,930,562
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	2,845,790	2,399,893	3,197	5,248,880

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

38.2.2 Իրացվելիության դիսկ

Իրացվելիության դիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս դիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության դիսկը, և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխկազմվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 18-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

2019թ. դեկտեմբեր 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2019, %	31 դեկտեմբերի 2018, %
Ն2/1 Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	21.85	22.93
Ն2/2 Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	142.64	139.67

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2019թ. դեկտեմբեր 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 37-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019					
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,750,595	1,345,910	-	-	4,096,505	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,728,924	-	-	-	12,728,924	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,391,515	44,456,097	34,398,502	5,111	105,251,225	100,127,629
Այլ փոխառություններ	40,801	591,146	3,301,015	4,266,372	8,199,334	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	23,093	6,191,806	1,727,866	5,617,405	13,560,170	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	828,736	522,362	344,280	209,195	1,904,573	1,733,739
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	42,763,664	53,107,321	39,771,663	10,098,083	145,740,731	135,030,750
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	-	383,200	768,800	-	1,152,000	1,152,000
Արտահոսք	-	(383,760)	(767,520)	-	(1,151,280)	(1,151,280)
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	103,065	3,188,147	3,675,405	1,582,759	8,549,376	8,549,376

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոս- քի ընդհանուր համախառ ն գումար	Հաշվեկշռայ ին արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,400,941	754,438	-	-	2,155,379	2,155,355
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7,327,131	-	-	-	7,327,131	7,315,071
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	2,080,577	-	-	-	2,080,577	2,080,577
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	21,151,130	31,064,207	27,970,662	1,263,942	81,449,941	74,273,230
Այլ փոխառություններ	27,422	439,837	2,244,498	2,388,046	5,099,803	3,707,012
Ստորադաս փոխառություններ	23,282	433,711	7,280,215	6,537,765	14,274,973	10,466,922
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	679,257	6,000	-	-	685,257	685,257
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չգեղջված	32,689,740	32,698,193	37,495,375	10,189,753	113,073,061	100,683,424
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արդատության ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	-	382,400	1,152,000	-	1,534,400	1,534,400
Արտահոսք	-	(387,000)	(1,161,000)	-	(1,548,000)	(1,548,000)
<i>Արդատության սվոփ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	357,975	-	-	-	357,975	357,975
Արտահոսք	(357,807)	-	-	-	(357,807)	(357,807)
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	3,437,851	89,354	1,721,675	-	5,248,880	5,248,880

38.3 Գործառնական դիսկ

Գործառնական դիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի դիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության դիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական դիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով դիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական դիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական դիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

39 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,707,012	10,466,922	-	14,173,934
Դրամային հոսքերից	2,384,331	-	(72,723)	2,311,608
Վճարումներ	(602,710)	-	(72,723)	(675,433)
Ստացված գումար	2,987,041	-	-	2,987,041
Ոչ դրամային հոսքերից	6,434	(205,158)	553,046	354,322
Անցում ՖՀՄՍ 16-ին	-	-	335,124	363,429
Վարձակալության գծով պարտավորության ճշգրտում	-	-	22,787	(6,376)
Վարձակալության գծով պարտավորության ավելացում	-	-	171,857	
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	-	(205,393)	-	(418,476)
Հաշվեգրված տոկոսներ	6,434	235	23,278	14,480
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,097,777	10,261,764	480,323	16,839,864

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018 (աուդիտ անցած)

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,782,332	10,735,989	13,518,321
Դրամային հոսքերից	924,784	-	924,784
Վճարումներ	(520,678)	-	(520,678)
Ստացված գումար	1,445,462	-	1,445,462
Ոչ դրամային հոսքերից	(104)	(269,067)	(269,171)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	-	(268,000)	(268,000)
Հաշվեգրված տոկոսներ	(104)	(1,067)	(1,171)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,707,012	10,466,922	14,173,934

40 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները (փոխել ըստ անհրաժեշտության):

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2017թ. որոշում է կայացրել 2018 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30.000.000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019	31 դեկտեմբերի 2018
Հիմնական կապիտալ	26,865,186	24,492,648
Լրացուցիչ կապիտալ	6,807,376	8,718,463
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	33,672,562	33,211,112
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	160,474,732	122,913,072
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	20.98%	27.02%